

FIGYELŐ

NÉMET-LENGYEL-MAGYAR DEMOGRÁFIAI SZEMINÁRIUM 2002. NOVEMBER 22–23.

2002-ben a Népeségtudományi Kutató Intézet volt a házigazdája a hagyományos német-lengyel-magyar demográfiai szemináriumnak. A szeminárium-sorozat 1987-ben kezdődött az NKI és a Szövetségi Népeségkutató Intézet (BIB) megállapodása alapján, akkor még csak a magyar és a nyugatnémet demográfusok részvételével. 1989-ben a résztvevők köre kibővült a keletnémet kollégákkal. 1992 óta vált háromoldalúvá az együttműködés a varsói Statisztikai és Közgazdasági Főiskola Demográfiai Intézete bekapcsolódásával. Ettől kezdve minden második évben, rotációs rendszerben szerveződnek a találkozók. A szeminárium-sorozat fő célja a legújabb demográfiai fejlemények és kutatási eredmények lehető legalaposabb megvitatása.

A 2002. évi budapesti találkozó programja:

November 22. péntek

09.00–10.00 Megnyitó (Elnök: *Klinger András*)

A demográfiai kutatások helyzete az érintett országokban.
Bevezetők és kerekasztal-beszélgetés
(*Janina Józwiak, Charlotte Höhn, Spéder Zsolt*)

10.30–13.00 I. Szekció: Népesedési trendek és demográfiai helyzet (Elnök: *Spéder Zsolt*)

Reiner Schultz: A világnépeség öregedése

Charlotte Höhn: Népesedési helyzet és trendek Németországban

Melegh Attila–Őri Péter: Népeségi diskurzusok és átmenet-elméletek

Irena Ela Kotowska: A fiatal nőgazdasági aktivitása és reprodukciós magatartása az 1990-es években

14.30–17.00 II. Szekció: Párkapcsolatok, család (Elnök: *Janina Józwiak*)

Spéder Zsolt: Párkapcsolatok és család – új bizonyosságok az „Életünk fordulópontjai” panelfelvétel első eredményeiből

Magdalena Muszyńska: Nemek és család Lengyelországban

Pawel Strzelecki: Az egyetemisták szexuális attitűdjei és életstílusa Lengyelországban

November 23. szombat

09.30–11.30 III. Szekció: Halandóság és életstílus (Elnök: *Charlotte Höhn*)

Karla Gärtner: Életstílus és hatása az egészségre és az életkilátásokra Németországban

Kovács Katalin: Egyenlőtlenségek az egészségi állapotban és az élettartamban

Marc Luy: Kelet- és nyugat-németországi halandóság az újra-
egyesítés előtt és után
Hablicsek László: Nemzetközi vándorlás és népességfejlődés
Magyarországon

H.L.

KETTŐS SZORÍTÁSBAN – A KÖZÉPGENERÁCIÓK ÉLETE ÉS EGÉSZSÉGE
Tudományos tanácskozás, 2003. január 16.

A Központi Statisztikai Hivatal Népeségtudományi Kutatóintézete – az NKFP 5/128/2001 projekt támogatásával – 2003. január 16-án tudományos tanácskozást rendezett *Kettős szorításban – a középgenerációk élete és egészsége* címen. A tanácskozást *Spéder Zsolt*, az Intézet igazgatója nyitotta meg.

A délelőtti program során – amely *A betegségről, az egészségért* címet viselte – *Jávor András* elnökölt, és az alábbi előadások hangzottak el:

- A népesség egészségére vonatkozó információk kritikai értékelése (*Gárdos Éva*, KSH Népesedés-, Egészségügyi és Szociális Statisztikai Főosztály);
- A háziorvosi morbiditási adatgyűjtés program (*Széles György*, Debreceni Egyetem, Népegészségügyi Iskola);
- A Nemzeti Rákregiszterről (*Gaudi István*, MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet);
- A középkorúak egészsége az OLEF2000 alapján (*Csizmadia Péter, Johan Béla* Országos Epidemiológiai Központ);
- Egészségpolitikai beavatkozások és hatások a középkorúak érdekében (*Jávor András* programigazgató, Egészséges Nemzetért Népegészségügyi Program).

A délutáni program *A kockázatokról és a halandóságról* szöveget, az elnök *Józan Péter*, a KSH elnöki főtanácsadója volt. A következő előadásokra került sor:

- A közúti balesetek alakulása, szerkezete és tanulságai (*Holló Péter*, Közlekedéstudományi Intézet);
- Környezetünk hatása egészségi állapotunkra (*Antal Ilona*, ÁNTSZ Baranya Megyei Intézete);
- A középkorúak halandósága nemek és főbb halálokok szerint (*Daróczi Etelka*, Népeségtudományi Kutatóintézet);
- Társadalmi rétegződés és mortalitás. Magyarországi adatok a nemzetközi szakirodalom tükrében (*Kovács Katalin*, Népeségtudományi Kutatóintézet);
- Nagy- és kistérségi különbségek a középkorúak halandóságában (*Hablicsek László*, Népeségtudományi Kutatóintézet)

A tanácskozást széles körű érdeklődés és élénk eszmecsere jellemezte. Az előadások a Népeségtudományi Kutatóintézet Kutatási Jelentések sorozatában jelennek meg.

D.E.

JELENTÉS

**a francia-magyar-szlovák népesség-előreszámítási munkaértekezletről
Budapest, 2003. január 23–24.**

A munkaértekezlet a 2002. július 29–31. között Pozsonyban megkezdett háromoldalú találkozó-sorozat folytatása, magyar kezdeményezésre jött létre. A résztvevők:

Franciaország:	<i>François Clanché</i> INSEE <i>Jean-Paul Sardon</i> ODE
Magyarország:	<i>Hablicsek László</i> NKI <i>Kamarás Ferenc</i> KSH <i>Branyiczkné Géczy Gabriella</i> KSH <i>Tárkányi Ákos</i> NKI <i>H. Richter Mária</i> KSH <i>Alács Péter</i> NKI (külső megbízással)
Szlovákia:	<i>Boris Vano</i> INFOSTAT Demográfiai Szekció <i>Michal Tirpak</i> Szlovák KSH (Népesedés) <i>Peter Kramar</i> Szlovák KSH (Népesedés)

A munkaértekezlet a KSH Kutató Házában (1149 Budapest, Angol u. 77.) folyt le.

A munkaértekezletet *Spéder Zsolt* az NKI igazgatója nyitotta meg, röviden ismertette az NKI kutatási tevékenységét. Ezután *Hablicsek László* tartott előadást a magyarországi népesség-előreszámítási tevékenységről, az ideai feladatokról. *François Clanché* és *Boris Vano* ugyancsak ismertették a főbb eredményeket és problémákat az országos előrebecslések területén.

A munkaértekezlet további részei a termékenység trendjeivel, az előrebecslés módszereivel, a várható alakulással foglalkoztak. *François Clanché* mindhárom országra készített termékenységi hipotézist a kor szerinti arányszámok trendjének extrapolálásával. *Jean-Paul Sardon* ugyanezt az ODE által kidolgozott „svájci” modell szerint dolgozta ki és mutatta be. *Hablicsek László* a kohorsz és keresztmetszeti szemléletet egye-sítette és olyan modelleket mutatott be, amelyekben a rendszerváltó országok termékenység-csökkenése a mintaváltás következménye és átmeneti jellegű. *Boris Vano* ismertette a hivatalos szlovák előreszámítások eredményeit, valamint a roma rész-népesség előrebecslését.

A második napon *Kamarás Ferenc* a hazai termékenységi trendekről és a nők gyermekvállalási terveiről tartott előadást. *Branyiczkné Géczy Gabriella* a születési statisztikáról, *Tárkányi Ákos* a családpolitika és a gyermekszám összefüggéseiről értekezett. *H. Richter Mária* átadta a résztvevőknek a magyarországi népesség-előreszámítások induló népességének becslését végző *now-cast* modell angol nyelvű leírását. *Alács Péter* az evolúciós szemlélet alkalmazási lehetőségeiről és korlátairól tartott előadást.

Ezt követően került sor a projektvezetők megbeszélésére. Valamennyi résztvevő magas színvonalúnak tartotta az értekezletet, a külföldi kollegák igen elégedettek voltak a szervezéssel és az ellátással is. Megállapodtak abban, hogy 2003 júniusában Párizsban tartják a következő megbeszélést. Ez három napos lesz és a termékenység mellett a halandóság előrebecslésével fog foglalkozni.

H.L.